

ДІЛО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:

Львів, Ринок 10, II. пов.

Конт. почт. ш. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів“.

Число телефону 365.

Рукописів редакції не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 5— К.
чвертьрічно . . . . . 15—
піврічно . . . . . 28—
щорічно . . . . . 50—

у Львові (без доставки):

місячно . . . . . 4— К.
чвертьрічно . . . . . 12—
піврічно . . . . . 22—
щорічно . . . . . 44—

в Німеччині:

піврічно . . . . . 28— М.
щорічно . . . . . 56—

За зміну адреси платити ся 50 с.

Ціна оголошень:

За кожну лінійку, довжиною 10 лінійок, вартістю 1 К., в розмірах 1'30, в редакційній частині щоразу на кожен день 2 К. Неоплачені 2 К. Сума вартості друку неоплачена. Оголошення не створюють ніякої відповідальності.

Постійні оголошення за окремим укладом.

Один примірник коштує

у Львові 16 с.

на провінції 20 с.

Видає: Видавничча Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

В справі поділу Галичини.

Київ, 16. серпня 1918.

Минішна „Нови Рада“ містять таку зміст: „З певних джерел нас повідомляють, що звістки, які появились в вчорашніх газетах (особливо галицьких) про те, ніби ш. гетьман добровільно зрікся стояти на ґрунті певних умов що до поділу Галичини в зв'язу з Берестейським договором і ніби дав на це свою письменну згоду, не відповідають дійсності. Єсть підстава думати, що справа поділу Галичини далеко ще не вирішена, і через те робити якісь остаточні висновки що до цього, поки що передчасно.“

Львів, 20 серпня 1918.

В зв'язку з повтореною нами за „New ni“ заступник Австро-Угорщини у Києві гр. Ферсбах „пришов“ до „згоди“ гетьмана на усунення тайного договору з справі поділу Галичини, як наведена вище звістка „Нової Ради“ дуже цікаво: цікавий причанок до характеру діяльності славетного п. гр. Фергача у Києві.

Гр. Фергач має, можна сказати, вже своє місце в світі — дякуючи своїм кількатилим „трудам“

Тепер той п. і к. дипломат „робить політику“ іменем габсбурської монархії на Україні. Одним з його „шедеврів“ був той його „спосіб“, яким він, мовляв, „наклонив“ гетьмана зректися тайного договору; другий „шедевром“ була дещо, якою він повідомив гр. Буяна, про той свій успіх у Києві, наче про яку, гетьманом добровільно і фергачем завершений...

Тепер містерія розпочинає справу прояснення.

Коли монархії справді належить на тім, що її відносно до України укладалися трохи інше,

то іродатини кругам сеї монархії прийдеється пошукувати для гр. Фергача в усіх його відомих талантах і методами якесь інше місце впливу — замість Києва. Може-б так на пр. до Варшави — що?

Українська Національна Рада в Парижі.

Париж, 16. серпня 1918.

Під проводом б. професора Азиченка (?) знаходилась в Парижі „Українська Національна Рада“, яка поставила собі метою протидіяти впливові на Україні і в помічу державного порозуміння приготувати реорганізацію України.

Парламент буде скликаний в жовтні.

Відень, 20. серпня 1918.

З парламентарних кругів доносять, що парламентство закинуло гадку скликання сесії

в вересні, а то з огляду на спротив аграрних кругів, а дальше тому, що багато послів з інших партій заявили проти цього, щоби Палата збиралася тільки для улагодження податкових пропозицій. Парламент збереться деперва в другій половині жовтня на осінню сесію, яка потриває до перших днів грудня. Здається, що буде неменучою конечистю скликання державної Ради під кінець грудня, для ухвалення дальної бюджетової провізії.

Вісти в Холмиціні.

Київ 16. серпня 1918.

„Відродження“ доносить з Холму: Дня 12. с. м. в м. Холмі заклався громадський український національний орган з метою захисту економічних інтересів як селян, так і горожан цілої Холмиціні і Підляшшя під назвою „Краса економічна нарада Українців“. При „наряді“ відчинено вже бюро праці для підшукування відповідних посад особам, які повернулись на свої старі місця. На днях маєтись відкрити „Біжинський Український Банк“, осно-

вний капітал поки-що налічується не менш, як 100.000 карбованців.

Приступлено до організації по українських селах кооперативних крамниць та українських початкових шкіл. В самому м. Холмі в цьому шкільному році відчиняється перша українська мішана гімназія в складі перших чотирьох класів. Улаштування цієї дуже важкої і потрібної організації для Холмиціні і Підляшшя треба бути вдячним організаторові, а тепер президентові цієї „наради“ А. К. Васильчукови.

Ратифікаційні грамоти.

Київ, 16. серпня 1918.

Український посол в Австро-Угорщині В. Липинський, що недавно приїхав до Києва, привіз з собою в Відня ратифікаційні грамоти мирового договору заключеного Україною з Германією й Болгарією.

Грмоти мають власноручні підписи цісаря Вільгельма і Фердинанда болгарського.

За аграрну реформу на Україні.

Гелос в зміначній австрійській сторони.

(О.) Відень, 15. серпня 1918.

Високопоставлена особа, що недавно вернула в Україну, де займає в ц. і к. армії високе становище, прийняв Вашого кореспондента.

— В добрій волі гетьман Скоропадського уґрунтувати українську самостійну державу, я не сумніваюся. Прощаючи, якими він іде до тієї цілі, можна мати різні думки.

Чи не має він щасливої руки у виборі своїх помічників, чи причина лежить у тім, що українські патріоти після розв'язання Ради зб'якотували гетьманський уряд, про се не беруть судити, але факт остає фактом, що міністром-президентом є ще все п. Лизогуб, буша права рука вел. кн. Миколи Миколаєвича, що старстами по повітах мавначені буші російські офіцери, які цілком не криються з своїми думками про „єдну, неделіну“, що в Києві під оком гетьманського уряду можуть збиратися російські монархісти і інші реакціонери.

Одним замахом мігби гетьман взднати собі симпатію всег українського народу; він мігби уґрунтувати відразу свою все таки невизначену, бо ніякими установчими зборами не потверджену, а просто тільки узурповану позицію, він мігби одним замахом дебуть до скарбу української держави, який є порожній, мільонів карбованців, — якби справді серіозно взявся за перевід аграрної реформи.

Українська держава може бути тільки мужицька. Не в сім річ, щоби на большевицький спосіб скасувати приватну власність, а всіх „буржуїв“ оголосити ворогами. Ні! інтелігентні сили „буржуїв“ треба притягнути до роботи в будові держави, вони мусять мати слово і значіне в управі держави, але дух в тій державі мусить бути мужицький, дух такий як прим. в Норвегії або Данії, себто машина державна мусить бути суто підлащена олієм симпатії і помочи для трудової мужицької верстви.

Не то, що ніяких законів про земельну реформу до тепер не зроблено, але і просктів до закону поки-що не видко. Те, що писав гетьманський уряд про тих 25 десятин, якими має наділятися безземельних мужиків із давних царських монастирських і велико-панських маєтків, се тільки балачка.

Гетьманський уряд пішов лінією поміщицькою в аграрній реформі. Правда, сам гетьман має 40 тисяч десятин землі по часті в спадщи-

ні по своїх гетьманських предках, а по часті по жінці з роду Дурново, але остаточно гетьман не тільки так собі приватний поміщик-аграрій, але голова держави. Тут виступає перед гетьманом не тільки *poblesse qui oblige*, а й огляд на будучність української держави.

Іншу вірку треба прикладати до чужоземця генерала Айхгорна, який також по своїй жінці з роду Дурново, має великі земельні посілості на Україні, — а іншу до гетьмана всієї України.

По всій Україні роз'їзджають патрулі і насаджують поміщицьку давні маєтності, які мужики після універсалу Ради розділили була між себе, засіли і заорали.

Розуміється, що мужики бунтуються. Пани-поміщики привозять у свої села наперед уже удожені листи „бунтовщиків“. Іх вішнують і стріляють. Буває і так, що мужики і патрулі надають і роблять собі на свій спосіб суд і розправу.

На се приходять карні експедиції. Села горять, люде висять на галіках. Руїна...

Вольних козаків, які „зложились“ була за Ради, гетьман розпустив. Розпустив гетьман і одну дивізію Нетина, яка була щиро українська, і розуміється, з симпатіями до грудозого люду.

Приходиться отже гетьманові до сеї все-таки немалої роботи просити помочи у Німців та Австрійців.

Або знов се: Мужики, що мають у своїх скринях багато поклядного гроша, радо заплатили би урядови за наділену землю, якби вона справді наділялася.

Скарб український грошей дуже потрібне. Податків мужики не платять, з мита доходу майже ніякого — каси отже порожні.

Щоби пустити в рух мужицькі гроші, завіз уряд гетьманського монополюку горілчану на велику ногу, ту саму монополюку за якої скасування в році 1914 усі ширі народолобці дякували цареві Миколі II. Горілочка леглась, карбованчики таять, а земельки — не видко.

Мужицькі бунти на усій Україні. В Полтавщині зібралось до 5000 озброєних людей під проводом Шевченка. Окружили їх Шевченка зловали і повезли на допит до генерала Гранера, шефа штабу німецької команди.

„Не хочемо сего панського гетьмана“ — каже вій на допиті.

„Якогж Вам гетьмана треба?“

„Ми уже маємо на приміті одного, що держить з трудовим народом“.

Гетьман сидить в своїй палаті як у кріпості. Як ввійдуть, то тільки під охороною своїх сердюків. До гетьмана добратись тяжче ніж давно до палати у Царській Селі.

— Як стоїть справа з українською армією? — питаю.

— Української армії гетьман не зложить. Український народ гетьманови Скоропадському своїх синів не дасть, так як справи тепер стоять. Сердюків — тілохоронителів він може на збірнати 40 000 бувших офіцерів російських, що покинули Росію через большевизм і живуть тепер на Україні. На всяку службу вони готові. Але українським військом вони не будуть.

Без земельної реформи прийде ще даліше до бунтів і навіть до кривавої розярви.

Але конць — кінцем Україна як держава уже є і з того шляху не повернеться, хочби Лизогуби і Миллюкови перли її в обійми „єдиної, неделимої“.

І земельна реформа прийде, бо прийти мусить не тепер то в четвер, хочь як вона не по нутру великим поміщикам,—хочь як вони протівляться тому.

До чужих націй приставші великі землевласники на Україні мусять попустити з своїм привілеєм і мусять пристати до українського трудового нагону, бо инакше відріже український народ ту суху галузь на своїм живучім дереві, як се давно проречисто сказав Липинський, теперішній посол української держави у Відні.

Рух український національний і соціальний піднявся у народі на високо і пустив за глибокі корні, щоби його можна було здавити.

Я вірю в будучність великої української держави.

Українсько-російська мирова конференція.

Засідання мішаної фінансово-рошотної комісії.

На позавчорашньому засіданню фінансово-рошотної комісії мирової конференції російська делегація подала українській делегації ноту, в якій між иншим вона висловилась, що вона вважає, що Україна одділилася од єдиної неподільної Росії і тим причинила Росії величезні збитки, а через те Україна не має ніякого права на актив державного завязства бузшої Росії і повинна заплатити їй всі збитки, які російська Росія мусить мати від того, що Україна зробилася свобідною од неї і стала самостійною державою.

На цю ноту українська сторона заявила свою незгоду і пообіцяла дати на неї мотивовану відповідь у писаній формі.

Засідання мішаної політичної комісії.

На вчорашньому засіданню політичної комісії українська делегація згідно з бажанням російської мирової делегації, заявленим на попередньому засіданню, подала Росіянам од імени української мирової делегації за підписом голови С. П. Шелухина таку заяву:

Установлення державної межі для мирової конференції повинно вважатись завданням не академічним, але практичним і політичним. Воно виникає в натуральній і необхідній потребі сусідніх суверенних держав організувати своє внутрішнє життя і налагодити свій економічний стан та взаємовідносини з сусідами на підставі взаємних вигод та добрих стосунків. Цілком зрозуміло, що це завдання повинно розв'язуватись конкретно про межі територій, які належать державам фактично, або по легальному титулу. Через те українська мирова делегація вважає можливим вести переговори з російською делегацією тільки при межі вище вказаного значіння, визнаючи в той же час, що і для світського уряду при його ширім бажанні устано-

вити мирні відносини з Україною таи саме, як і для України, територіяльне розмеження повинно вважатись негайною потребою.

Переходячи до питання про місця розмежування територій української держави і російської світської федеративної соціалістичної республіки в давніх політичних обставинах українська мирова делегація знайшла, що велике військо донське, зорганізувавши всі елементи суверенної держави, обявило себе суверенною республікою всевеликого війська донського. Українська держава, признаючи за народами права на самоозначення, і вважуючи на факти 8. серпня 1918 р., визнала республіку всевеликого війська донського за суверенну державу і складала з нею, як в суб'єкті міжнародного права, договір про обопільні державні межі. Такія чини в ній і на підставі вище сказаного українська мирова делегація настоює перед російською мирвою делегацією на негайній установленні твердої обопільної державної межі між Україною та Росією в напрямку од Вигановського озера до району Навохоцерська, через що і препонує російській мировій делегації негайно приступити до остаточного обміркування і проведення цієї межі.

(Підпис С. Шелухина).

Предс. Раковський перепретає зробити перерву для обміркування цієї заяви, а після перерви заявив, що російська мирова делегація зможе дати відповідь на українську заяву тільки в пленарному засіданню шлей конференції, а до того часу просить припинити працю всіх комісій.

Того ж дня голова української мирової делегації С. Шелухин післяв Х. Раковському заяву, в якій висловляв згоду на пленарне засідання і прохав призначити день і годину, назначивши, що він з свого боку згоджується призначити пленум на важкий день і всяку годину.

По нарадах в німецькій головній квартирі.

Львів, 20. серпня 1918.

Півурядове повідомлення.

У вчорашнім вечірнім числі „Fremdenblatt“ доносять: Народи в німецькій головній квартирі, які відбулися 14. і 15. с. м. були призначені на се, аби підготувати полагодження важних справ. При величч матеріалу не можна було в такім короткім часі узійти в подробиці, одначе можна було в головних нарисах обговорити основні точки і довести до повного порозуміння в головних ділях. Отже стверджено основні думки, які випливають на подрібних нарадах. Се відноситься передовсім до польської справи. В Австро-Угорщині здавна держалися сеї засади, що окончне полагодження сеї справи мусить бути згідно з інтересами осередних держав, які своєю кровю виборили висвободження Польщі, що одначе в сих равах не зможе мусить бути сповнені бажання польського народу. Наша публична думка є згідна з правительственними чинниками в сім, що для будучих звязків між Австро-Угорщиною, Німеччиною і Польщею буде тільки хосенне, коли польський народ, о якого будучність тут ходить, буде моти зібрати голос що до плянів творення нової державної будови і їх виконання. В сім дусі прийшло до порозуміння на нарадах в німецькій головній квартирі. Тому також розуміється само собою, що Польки мусять мати рішучий і постановоючий голос у виборі польського короля. Одначе також само собою розуміється, що Польки не можуть виконувати

права свобідного вибору короля в спосіб, який був би противний бажанням і інтересам нашої монархії і Німеччини. Також усі групи польських домагань будуть обговорені між Австро-Угорщиною і Німеччиною, а відтак полагожені в порозумінню з Поляками. В сей спосіб полагодиться дальший розвиток польської держави, заініційований актом з дня 5. падолєста.

Крім польської справи обговорено також цілий ряд інших питань і у всіх усхтнено певне порозуміння.

Війна тривати ме далі, бо сего хотять наші неприятели. Наш міністер заграничних справ гр. Буриан є тим самим, який в грудні 1916 р. говорив про евентуальне заключення мира. В своїй програмевій бесіді, виглошеній 17. липня с. р. він підніс, що цілими війни, які ділять обі воюючі сторони, є всіма цілими антант. Міністер заграничних справ заявив, що не протівиться 4 ом точкам Вільсона, що є готів до мирних переговорів, до дискусії над усім, тільки не над зміною нашого стану посідання. Він висказався, що начальна управа армії і воєнна дипломатія мають ту саму ціль і що ті самі засади має також німецьке правительство. Оце союзники все готові прийняти печесний мир, але заравом рішені боронити сього, що до них належить, і не понехають ніякого средства, ніякої дороги, аби дійти до своєї ціли.

Дві концепції.

Віденські і берлінські дневники заявляють, що в справі польській прийшло між Австро-

Угорщиною і Німеччиною до зближення. Се зближення полягає в сім, що для одержання цих держав можливі дві політичні концепції: Незалежна Польща без Галичини, Шлеска і Полянщина, натомість з архикнязем Карлом Стефаном як польським королем, і т. зв. австрійській унії Австрії з Польським Королівством і т. зв. що побідила перша, або німецькій концепції, хоча в другій сторони віденська преса застерігає собі для австро-польської концепції пріоритету її актуальности.

„Мінімальні“ домагання Поляків.

Польські газети вістять мінімальні домагання Поляків, на які складуються:

1. Ненарушення взідної границі Польського Королівства.
2. Означення північної границі в сей спосіб, що за єдино литовські повіти Сувазький одержалаб Польща польську часть Литви.
3. Безпосередня границя Польщі з Росією через розширення границь Польщі на Литву.
4. Безумовне влучення до Польщі Холмщини і Підляша.
5. Невтралізація долинного бігу Вісли з вільною пристанню Гданськ.
6. Відання польському правительству цілої адміністрації і державних фінансів з узагодженням воєнних конечностей.
7. Знесення окупаційної границі, яка ділить Польське Королівство.

„Справа східних границь отверта“.

З телеграми, яку вислав ки. Радник в Варшаві виходилоб, що Німеччина згодилася на головні польські домагання. З сего знають що західна границя Польщі буде ненарушена, а справа східних границь отверта. В сій справі мала Німеччина оголосити своє desinteressment. Се точка містить в собі польську армію, „якої завданням буде охоронити границі від сходу“.

Архикнязь Карло Стефан озинюком канцелятатом на польського короля.

Польські дневники доносять за канцелятатом „Budapester Hingar“, що: голоси наради в головній квартирі підчеркують можливість окончного полагодження польської справи з тим, що польським королем буде архикнязь Карло Стефан. Наслідком сего уямо се полученне польського королівства в Галичині, як також персональна унія з Австро-Угорщиною.

Вибір польського короля маєби відбуватись в вересні в сей спосіб, що пвдинності і ста і громади зголосять відповідні резолюції, які заступили би плебісцит. Варшава мала би заявити свою згоду на таке полагодження польської справи.

Наслідком такого полагодження польської справи будуче польське королівство булоб перший мірі „оперте“ о Німеччину, інтерес Австрії заступавби польський король з династії Габсбургів.

Вкінці належить підчеркнути, що польська пасивність, з сего живіть на чолі, залилася категорично проти такого полагодження польської справи, а особливо проти союзу з Німеччиною і загрозили, що міжпартійний спіль переїде до найострійшої опозиції і мусить навіть з державної Ради, казби виробити перевести заключення такого союзу.

Чорноморська фльота повертеться Україні.

(УДА) Київ, 13. серпня 1918.

Начальник головного морського штабу капітан Свірський, який вийшов до Буриши на переговори з терманським командуванням погань передачі Україні фльоти, повідомив, що питання передачі Україні, як військового, так торговельного Черноморського фльоту, вирішені корисним дусі для України.

Французька офензива.

(ТКБ) Лондон, 19. серпня 1918.

Райтер доносить, що вчора ввечері в сьятя французська армія перейшла між Озером Аврою на 16 кілометровій фронті до наступу і поступила вперед у глибину 3 км.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

складки на монумент-портрет приймає Кредитний Союз Кредитовий у Львові — книжочка шадничої 4808.

Т. ЗВ. „перейславська угода“ geđiviva?

Діньна згянн Ливогуба.

Льв. 20 серпня 1918.

Спірсе бітні кови „Berliner Tageblatt“ за-
 явив президент української ради міністрів Ли-
 вогуба:
 Рішючі вгрти України в питанні про фе-
 дералію в Росію стоять на становищі пере-
 ясній самостійності України як законної в собі
 держави, власне законодавство, вільний вибір
 гетьмана, право самостійного ведення перегово-
 рів з заграничною, своє військо. Тоді постано-
 влено ше персональну унію в Росію тай трив-
 чий договір про спільне ведення війни, себто
 змичено-відпирний союз. Одначе Росія згодом
 порукала шораз більше точок сеї програми, по-
 ка вперші Україна не стала російською про-
 винцю.

Нині, коли Україна є самостійною держа-
 всю, ми стоїмо на тім, що тільки на підкладі
 тої угоди можливе якнебудь (?) наше відно-
 шення до Росії. Річ можлива, що коли в Росії
 зложиться сильне правительство, то ми увійде-
 мо з нею в зачине-відпирний союз на основі
 угоди в 1654 р.

Реформією правління України мусить остати-
 ся гетьманство, яке виросло з українських тра-
 дцій. Гетьмана вибравуть „настаблі“ (?), котрі
 мають дозіре людности, провєрціональною си-
 стемю на дсжиття. Він має право конститу-
 ційного монарха, при котрім ставть народне
 представництво, наділене конституційними пра-
 вами.

Поляки супроти України.

Київ, 15. серпня 1918.

Пригадавши, що берестейського мира в
 Україні Австро-Угорщина під диктатом Поляків
 досі не ратифікувала, нинішнє „Відродження“
 пише:

„Польська справа виключає всяке путне
 розгадження „української справи, себто Поль-
 ски хочуть задержати своє панування над на-
 шим в Галичині, на Холмщині, Підляшю... Поль-
 ски задержують потреба бідолошною Австрією,
 як хоче „Мир“ для Поляків — перажне слово,
 коли він визволює когось иншого, особливо
 Українців, яких „не було“. Nie ma Rusi — jest
 tylko Polska i Moskwa“.

Ну, і що-ж Австрія?
 Чи вона заклучила мир в Україною, чи ні?
 Чи уповноважений австро-угорського уря-
 ду — граф Чернін був справді уповноважений
 підписати договір, чи ні? Чого Австрія споді-
 валась від України: хліба, дружних відносин, чи
 замирення договору?

Як собі уявляє австрійське правительство
 значіння всякого договору: чи договір робить-
 ся длатого, аби його сповняти, чи ні?

Ми знаємо, що антимірову більшість в
 парламенті австрійському утворюють „браття
 Славяни“, передовсім Поляки, для яких очевид-
 но берестейський мир — порожнє слово. Ця „ми-
 роловна“ нація здавна цим славиться і не до-
 ве ми звертаємо наші питання.

Українська демократія, що ще ніколи не
 знала свого слова в договорах — з трівогою
 стежить за „мировими“ настроями в Австрії і пе-
 трозу впевняється, що анти-українське польське
 злодійство приймає реальні форми в Холмщи-
 ні, Галичині, а основи берестейського мира нех-
 туються і самий елементарний обовязок контра-
 гента — ратифікація — одсувається під нати-
 ском польського галасливого домагання пре-
 вергад договору.

Справа в ратифікацією договору в Австрії
 стає на нелевий шлях: ніби договору вже не

ма?

Годі питань, бо справа ясна.

„Лицар Європи“, Подільща, остається нашим
 ворогом, яким вона була історично. Україна в
 перший день свого вивольення откровенно По-
 льякам національно-персональну автономію. Це
 було благородно! Ніція-раб шавує „права“
 свого ворога! Замість автономії українські По-
 льяки затівають колонізувати Правобережню
 Україну при допомозі польського земельного
 банку... Це вже не Холмщина і Підляштя, а
 експедиція на Київ.

Куди не гляньте — скрізь через тин на
 Україну зазирає з кійком „брат-Славянин“, пе-
 редовсім Поляк і на національно-персональні
 еєнтименти відповідає колонізацією Правобе-
 режжя, злаванням берестейського миру, пожи-
 ранням Галичини, Холмщини, Підляштя...

Ми не дарма пройшли через війну та ре-
 волюцію — для нашого народу це велика шко-
 ла! Він одужає від східньо-європейської місти-
 ки і романтики, а натомість усвоить дух європе-
 їзму, і тоді Поляки будуть посяжені на своє
 місце. Іх роля у відтягуванні ратифікації бере-
 стейського договору у всіх залишиться на при-
 тямі: Поляки ще хочуть війни! Їм було мало
 чотирехлітньої драми.

Українці повинні знати, що всі народи ба-
 жають з нами миру, крім Поляків.“

НОВИНКИ.

Львів 20. серпня 1918.

— З Наукового Товариства ім. Шевченка.
 Дня 19. с. м. відбув Виділ Товариства надзви-
 чайне загальне засідання скликане з приводу
 одержання писма Народного Міністерства Осві-
 ти в Київ, язюм Наукове Товариство ім. Шев-
 ченка запрошено до участі в організованню
 Української Академії Наук. Принявши з одуше-
 вленням і радістю до відома офіційну вістку
 про товариші заходи в цій справі, Виділ рішив
 вислати свого відпоручника до організаційної
 комісії з відповідними еквівалентами та повідомлю-
 ючи про се Українське Міністерство Народної
 Освіти звернувся до нього з проханням о наді-
 ленні прєсенту на основі якого булоб можли-
 во дати відсрочковий ти вивіз. За Виділ
 Наукового Товариства ім. Шевченка: Др. Ва-
 сіль Шугат язст. голова. Др. Іван Раковський
 за секретаря.

— „Бездоганне поведєнне Українців“. Пів-
 годисне відомєннє п. і. в. вської квартири
 вєстєсї в 19. с. м. про теренге всяких най-
 бєдших дєтєсїв в полєсєних австро-угорських
 в Галичї (чєсєкє, полєсєних і ин.) ось як гово-
 рить про наших полєсєних: „Бездоганно во-
 лєть чого вєвїть не вєвїзють їх у славянськєх
 таборєх“. Яки ше так само бездоганно „во-
 лєть“ Австрія в Українцєх в Галичині, як без-
 доганно повєдєтьсє Українцї з русї Австрії,
 то се булоб в порядку. А так..

— Польський пашквіль. З поля нам пи-
 шуть: Поляки висилють до німецьких політи-
 ків, учених та редакцій часописів та журналів
 дві брошури на німецькій мові п. з. „Ukrainische
 Phantasien“ і „Die Ukraine, Ein Problem
 oder ein Phantom?“ Мавуть се бути „kulturopoli-
 tische Streiflichter, написані „von einem österrei-
 chischen Polen“. Як виходить з передмови до
 другої в тих брошурок, були вони написані ще
 на весну, 1916 р., однак цензура заборонила їх
 друкувати. І щойно тепер, коли настає анти-
 український курс у Австрії, заборону знесено і
 брошури побачили по звиш 2-ох роках світло
 денне. А їх зміст? Можна собі уявити! Се най-
 вікчеший пашквіль, киданне бодотєм на
 все ще українське, та зматаннє представити у-
 країнський рух, яко інтригу групи галицько-
 української інтелігенції, яка використовує не-
 зорієнтованість німецької публіки в історії і
 політиці Сходу Європи, старатєся її звести
 нарочно на манівці. Ось для приміру кілька
 істїнно-польських висновків брошурки. І так ав-
 тор вєвїляє, що заборча політика (Elobetangs-
 rōiik) була завжди чужою для Поляків. Яко
 відповідь на се вриядую австрєви вєвїлю п.
 Яворського, який свого часу заявив, що грани-
 ці королєвства будуть так далеко сягати на
 сєд, як далеко сягне набїдний вєч централь-
 них держав. Найвий польський політик думав
 тоді, що центральні держави не мають нічого
 лїпшого до діла, як проливати кров своїх го-
 рожан для польського імперіалїзму. Далше не
 меши комічним є твердєннє автора, що
 „шпихлїр Європи“ (себто Україну) сотворила
 польська видївність, польська ирєкція та поль-
 чє.

ська культура. Замість відповіді пригадаю ав-
 трєви, що у центральній Європі на означєннє
 непорядку і заколоту, ужинаєсє сва гермїну
 „politische Wirtschaft“. Таких і тєх подібних мі-
 сєїтїнєш є повні обї брошурки. Автор часто
 покликєсє на такі авторїтєти наукої, як Ябло-
 новський, проф. Бріккер, та Лєон Васїлєвський,
 звїсних українській публіци українєжерів. Та
 однак автор дуже помилавсє, коли думав, що
 євїєне своїми брошурками бажаний успіх. Що
 про них думають Німци, видно найлучше з від-
 повідї одного висшого австрійського офіцєра
 на мій в тім напрямї запит. „Се ніщо инше, як
 тільки пашквїль і Поляки дуже пєвїдєютьсє,
 думєючи, що тєм рєбом оєвїгнєть бажану
 цїль“.

— Смерть сина гетьмана. Дня 15 с. м. по
 перебуттю тяжасї опєравї, вмер син п. гетьма-
 на, Павло.

— Намісник гр. Гуїн вїїтєв нинї рано в то-
 варїстї повітового комісаря д-ра Панєйєв в ін-
 спекуїйну подорож, шеби вєвїзнути повіти в се-
 редній Галичині.

— Польська колонізація в Холмщині.
 Польські газети подєвїть такі вїстї з Люблина:
 „Григорій Михайленко з Холму, котрий повер-
 нув з примусової вєсїлки до Росії, спрєдав
 своє майно Берєвно, що лєжить при стєції тої
 самої назви (10 кв. від Хєлму, на лїнії Хєлм-
 Ковно) „Банкови Польської Землі в Люблині“.
 В найблизшїм часї се майно буде роздїленє між
 сєлєя, котрі зголєшєютьсє в великій числї в
 ріжних сторїх Королєвства до сєго банку. Ве-
 лику часть майна Сєвїже, дотепєрїшня власність
 панї Огєєнї, з резиденцією і чудєвним садом над
 Бугом купив Адам гр. Тєрновський, котрого ді-
 дичї холмської землі пєвїтали з зрозумїлою
 радїстю. Свиржанське майно тїгнєтьсє на північ
 від залїзничої лїнії Хєлм-Ковєль від стєції
 Берєвно до Дорогуск. Історичний двір Дєро-
 гуск, давна осєля гр. Суходольських, з цїлим
 майном перейшов з рук Хшєановського в Гру-
 бєшївщинї на власність Александра кн. Дєуць-
 кого Любєцького з Балтова, прєзєса „Банку
 Польської Землі в Люблині“. На дорогєвських
 грунтах знаходїтьсє пристань на Бугєї, в бу-
 буччинї вєвїжа стєція для перелєдованнє, о
 скїльки водні дороги будуть упорядкованї.“

— 50 тисяч австро-угорських полонєних,
 озбрєсєних большевиками і вєписєних до т. зв.
 червоної гвардії, призначєно до боротєби на
 мурманським побережю.

— За аболїцію процесу польських лєгїонї-
 стів. Польські часописи доносєть: Як в Кра-
 ковї, так і у Львовї зачаласє агїтація, шеби спрї-
 чинити акцію репрєвєнтації мїста Львова за аб-
 олїцією процесу лєгїонїстів. В тїй справї відбуласє
 нарада дєлєгатів тимчасової мїської ради, на
 якїй ухвалєно на разї не зачїмєти ніякої акції
 аж до зрєвїрєня, чи і о скїльки буде вона
 трїбна. Справа сє є незвичайної ваги і вимагєє
 як найобєрєжнїшого трактєваннє без огляду
 на невїдвїчальні вїлїан. В дискусії — зазначє-
 ють польські часописи — забрав гєлог д-р Фе-
 дак і заявив, що зочє лєгїони, на йогє ко-
 гляд, виступали непризвїльно проти Українцїв
 і Українцї не мають причини до симпатїзуваннє
 з ними, то однак до еєсєтуальної акції в хосєм
 обжаловєних лєгїонїстів іменем свєйого клубу
 прилучєтьсє. А робить се тому, що признає
 благородну ідею, яка руководила лєгїонїстами,
 і тому має співчуттє для долї абжаловєних. За-
 яву д-ра Федєка прийєтє оплєсєками.

— Конкурс на посаду лікаря залїзничого
 В „Газетї львівській“ єгодожєно конкурс на по-
 сєду лікаря залїзничого в Самборї з рєченєм
 до 15. верєсєя.

— Здоровля Іллі Шрага. В Київї одєржанє
 звїстку, що Ілля Шрат занєпєв останнїми часє-
 ми на здоровлї через перевтому. Лікарї забаро-
 нили недужєму виходити з дому, а надто бу-
 вати на зборєх і братисє до якоїсь сєрїозної
 праці, поки минє втома.

— З української приватної гімназії в Гєрє-
 дєнцї. Вписи до I. клєси 1—2 верєсєня. Вступні
 ієвїтї до I. клєси 3 верєсєня рано. Вписи до II.
 — VIII. клєс в днєх 1—3 верєсєня. Початок шкіль-
 ного рєку днє 4 верєсєя. Вступні ієвїтї до
 клєс II.—VIII. в днєх 4—15 верєсєя.—Дирєкція.

— Віднова учительської семїнарїї в Гєрє-
 дєнцї. На бажаннє родичїв відновлює кружєк
 У. П. Т. учительську семїнарїю в Гєрєдєнцї.
 яку вєдєно з дєвєрєм успїхом перед вїївою і
 в 1916/17 днє. рєвї. На разї вєписи на I. і III.
 рїк прийєтє в днєх 4 і 5 верєсєня директор гі-
 мназїї А. Крушєльєвський. Коли зголєсєть сє
 відповїднє число на II. рїк, то і тої рїк стєв-
 рїтьсє.—Стєршина кружєка У. П. Т.

Народний фонд.

Зібранї датки належєть вєрєсєлати до
 Красєвого Союзу кредїтового у Львовї, Рижєк
 16., ч. вїл. кн. 5000.

